

Yttrande gällande ny översiktsplan för Älvkarleby kommun

Älvkarlebys dnr: 2016/524

Östhammars kommun tackar för inbjudan till samråd om ny översiktsplan för Älvkarleby kommun. Vi har tagit del av samrådsförslaget och anser att det i sin helhet är väl genomarbetat samt spännande och innovativt att göra den i digital form.

Bakgrund

Älvkarleby kommun växer och med det även behovet att planera för bostäder, verksamheter och skydd av exempelvis natur- och kulturvärden. För att säkerställa en långsiktig och hållbar utveckling för kommunens mark- och vattenanvändning har en ny översiktsplan tagits fram. Den gällande översiktsplanen för Älvkarleby är från 2009. En aktualitetsprövning gjordes under slutet av 2016 och kommunstyrelsen beslutade då att den gällande översiktsplanen skulle revideras inom nuvarande mandatperiod. Några av de huvudsakliga anledningarna till att översiktsplanen måste revideras är följande:

- Ny kunskap om klimatförändringar har tillkommit, t ex om höjda havsvattennivåer, översvänningsrisker och ökad temperatur.
- Långsiktigt säkerställa dricksvattenförsörjningen.
- Uppdatera förhållandet till farligt gods och de nya bullerreglerna.
- Nya delmål för miljökvalitetsmålen har formulerats sedan översiktsplanen antogs 2009.
- I översiktsplanen ta in tillägg till översiktsplanen som exempelvis bilaga för grönsplan och LIS-områden.
- I översiktsplanen finns även redovisat områden för vindbruk.
- Tydliggöra hur kommunen säkerställer riksintressen.

I och med att revideringarna är så pass omfattande tas det istället fram en ny översiktsplan. Den nya översiktsplanen har ett upplägg som är övergripande och strategisk med planförslaget i fokus. Detta för att stödja långsiktighet, hålla översiktsplanen aktuell och använda som underlag för beslut. Därefter följer konsekvenser, genomförande och förutsättningar. Den nya översiktsplanen är digital och ska ge större möjlighet till enkel och kontinuerlig uppdatering.

Den går att nås här:

<https://alvkarleby.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=67836714c53f4890b156a562ecaefd22>

Östhammars kommun har getts möjlighet att yttra sig om förslaget till ny översiktsplan då kommunen kan tänkas beröras av mellankommunala frågor och olika samarbeten. Kommunerna delar även kust med Tierp och Älvkarleby i Uppsala län vilket gör att gemensamma frågor kan finnas.

ÖSTHAMMAR KOMMUNS YTTRANDE

Östhammar kommun lämnar följande synpunkter på samrådsunderlaget:

Översiktsplanen som helhet

Generellt upplever kommunen att Älvkarlebys översiktsplan håller en god kvalitet och tar upp relevanta punkter i en översiktsplan. Mycket förklaras på en god nivå men ändå presenterar ställningstaganden på ett tydligt sätt, vilket är positivt då det blir ett bra styrdokument inom kommunens planering. Östhammar kommun ställer sig därför bakom huvuddragen för utvecklingen av Älvkarleby kommun och ser fram emot eventuella framtida mellankommunala samarbeten inom olika områden.

Då Östhammar anser att Älvkarleby inte missat något avsevärt, samt att inget kommungemensamt råder kring natur, vattenområden eller gemensamma förutsättningar för bebyggelse och näringsliv väljer Östhammar att enbart yttra sig om mellankommunala och regionala frågor.

Mellankommunala och regionala frågor

Kommunen anser att på ett övergripande plan presenteras mellankommunala och regionala frågor på en önskvärd nivå. Däremot vore det önskvärt på ett par ställen i översiktsplanen att en fördjupad diskussion förs för att tydliggöra kopplingar inom regionen och mellan kommuner. Nedan presenteras förslagen på vart ett utvecklat resonemang kan föras samt andra synpunkter:

- Under 1.5 *Regionala och mellankommunala frågor*, så beskrivs Älvkarleby ha ett stort behov och värde av samverkan och interaktion med omvärlden. Närheten till Gävle beskrivs påverka pendlings- och flyttmönster, handel och kommunikationer. Vidare i översiktsplanen beskrivs riksväg 76 ha betydelse för regionens utveckling och där ett nytt industriområde planeras med goda kommunikation till riksväg 76. Östhammars skulle gärna se att Älvkarleby beskriver väg 76 lite mer och dess pendlingsmöjligheter. Kärnkraftverket Forsmark går att nå på cirka 45 minuter, på cirka 5 mils avstånd. Därför vore det önskvärt om kopplingen mellan kommunerna med riksväg 76 beskrivs lite djupare och trycker på dess tyngd för att kunna nå kustområdena i Uppsala län. Detta för att också förtydliga vägens betydelse för den regionala utvecklingen men också tillgängligheten. Östhammar kommun ser också att vägen har en större betydelse för den regionala utvecklingen men också respektive kommuns utveckling. Ur en kommunal synvinkel är vägen viktig för kunna nå kustområden och inte tvingas till E4 vid längre resor. Därför ser gärna Östhammar att fler lyfter vägen i olika sammanhang för att visa på dess tyngd vid kommunal och regional utveckling nära kusten.

- Östhammar föreslår att Älvkarleby förklarar lite mer vad KOMPIS-projektet innebär. Förslagsvis dels en mer generell beskrivning, något i stil med detta: ”*KOMPIS – kommunal planering i samverkan, är tänkt att underlätta för kommuner att delta i havsplaneringen. Kustkommuner kan få bidrag från Havs- och vattenmyndigheten och gäller översiktlig planering med koppling till havet*”. Vidare vore det intressant om Älvkarleby presenterar resultatet från KOMPIS-projektet, förutom regionala och inre farleder, även möjligheter att utveckla noder inom kommunen för turism och besöksnäringen mer utförligt, då både farleden och noderna kan locka till sig besökare. Om alla kommuner längs kusten gemensamt arbetar med att utveckla noderna kommer den regionala farleden blir enklare att trafikeras med båtar. Noderna behöver inte presenteras i exakt detalj, men vilka noder Älvkarleby vill satsa på och hur kan vara relevant att nämna.

I framtida planeringsdokument tänker Östhammar lyfta resultatet mer och föreslår därför att fler kommuner gör detta för att trycka på vikten av den regionala farleden och vikten av utvecklingen av noder längs sträckningen. Det kan också stärka möjligheterna för båtliv och besöksnäringen längs hela länet om alla kommuner som deltar i projektet trycker på dess möjligheter i passande sammanhang. Det kan även vara relevant att nämna att den utpekade regionala farleden i KOMPIS-projektet ska bli en del av St. Olavsleden, vilket är en nordisk pilgrimsled mellan Finland-Sverige-Norge.

- Östhammar ser det positivt att Älvkarleby lyfter att samarbete krävs med angränsade kommuner, statliga och regional organ. Särskilt att samarbeta i regionen kring en gemensam arbetsmarknad, bostadsmarknad samt utbildning kan skapa en ännu mer stark region i stort som gynnar alla nuvarande och framtida invånare i Uppsala län. Östhammar föreslår dock att turism och besöksnäringen även lyfts i sammanhanget, där KOMPIS-projektet är ett tydligt resultat av ett mellankommunalt samarbete i det sammanhanget.
- Ett regionalt och mellankommunalt samarbete om godshamnar anses även positivt. Då Östhammar har ambition att utveckla Hargs Hamn på sikt samtidigt som Älvkarleby utvecklar Skutskärs hamn kan en gemensam strategi stärka båda kommunernas djuphamnar, där hamnarna stärker varandra istället för att konkurrerar mot varandra. Något som dock vore bra om mer fokus läggs på, om Älvkarleby har möjlighet och vill spela in förslaget, är att framtida RUS för Uppsala län utvecklar en strategi för länets djuphamnar.
- Slutligen föreslår Östhammar att Älvkarleby beskriver Gästrike vatten lite mer, samt nämner mer om den framtida vattentäkten som planeras i Älvkarleby. Vatten är en resurs för hela regionen som bör preciseras lite mer. Östhammar arbetar just nu med vattenförsörjning inom kommunen och ser det därför positivt om fler lyfter vattenförsörjningsfrågan på ett

större plan, vilket skulle kunna leda till framtida samarbeten i framtiden.

Strategienheten inom Östhammar kommun har i sitt yttrande samordnat kommunens synpunkter med bygg- och miljöförvaltningen gällande planering, miljö, teknisk försörjning, naturvärden där tjänstemän inom respektive område getts möjlighet att yttra sig.

Eddie Lundgren
Översiktsplanerare